

Datum
2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

Sammanställning av remissvar FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)

Ett utkast till FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser) remitterades den 8 juni 2020. Remissen var öppen och kunde besvaras av specifikationens samtliga intressenter. Det vill säga av såväl statliga och kommunala myndigheter som av leverantörer av olika system och andra intresserade. Sista svarsdatum för remissen var den 30 september 2020. Remissen kommunicerades ut via Riksarkivets hemsida och riktades även direkt till de 629 mottagarna i adresslistan för nyhetsbrevet om FGS:er samt till 13 statliga myndigheter, 7 kommuner/regioner¹ och 1 enskild organisation som varit med i projektets referensgrupp.

Det har sammanlagt inkommit fyra svar på remissen. Ett svar har kommit från ett regionarkiv och tre svar har kommit från statliga myndigheter.

De aktörer som på något sätt har besvarat remissen är följande:

- Arbetsförmedlingen
- Tullverket
- Skatteverket
- Regionarkivet i Stockholm

Remissen omfattade förslaget till FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser) som bygger på SIARD-formatet. Detta beskrevs i de enskilda dokument som utkastet till specifikation innehåller vilka var:

”Introduktion till förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS), FGS Databas, remissversion innehållande de delar som berör FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)

”FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)”

”FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser), Tillägg”

Remissen innefattade inte FGS Databas (Alternativ 1, Relationsdatabaser och register)² som är en specifikation som kommer att ingå i familjen FGS Databas och som tidigare varit ute på remiss.

Önskemålet var att remissvaren skulle fokusera på följande frågeställningar:

1. Är texten i dokumentet ”Introduktion till förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS) FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)” begriplig, beskrivande och klargörande? Finns det delar som borde förtydligas eller som saknas?
2. Är texten i dokumentet ”FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)” begriplig, beskrivande och klargörande? Finns det delar som borde förtydligas eller som saknas?

¹ En av dessa är egentligen ett samarbete mellan 10 olika regioner

² Som bygger på ADDML-formatet

Datum
2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

3. Är texten i dokumentet ”FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser), Tillägg” begriplig, beskrivande och klargörande? Finns det delar som borde förtydligas eller som saknas?

Den följande sammanställningen av remissvaren går igenom och kommenterar de inkomna svaren på frågorna ovan. Därefter följer en sammanställning över övriga inkomna synpunkter på förslaget till FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser).

Övergripande synpunkter

Synpunkter	Kommentar
Att dela upp specifikationen på FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser) och FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser), Tillägg försvårar läsningen, eftersom det blir mycket upprepningar.	Dokumentet följer de instruktioner gällande ramverket för FGS-konceptet och de aktuella framtagna mallarna. Uppdelningen inom en FGS blir i normalfallet i tre delar; introduktion, specifikation och tillägg.
Formalia i dokumenten behöver ses över. Särskrivningar förekommer. Till exempel skrivs XML-schema omväxlande med och utan bindestreck.	Hanteras vid korrektur inför slutversionerna.
Tydliggör vad som är beskrivande text, vad som är rekommendationer och vad som normerande.	FGS-konceptet är frivilligt och alltså inte tvingande. Introduktion och tillägg är beskrivande dokument, FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser) är rekommenderad användning av vald standard. Synpunkten beaktas vid färdigställande av dokumenten
Samla länkar i referenslista, förslagsvis sist i dokumenten	Översyn av länkar i dokumenten kommer att ske i samband med färdigställande av slutversioner.

Exempel efterfrågas. I samband med slutttest är målsättningen att producera en exempelfil.

Datum
2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

1. Är texten i dokumentet ”Introduktion till förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS) FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)” begriplig, beskrivande och klargörande? Finns det delar som borde förtydligas eller som saknas?

I remissvaren har samtliga besvarat frågan om texten i introduktionen är begriplig, beskrivande och klargörande. I tabellen nedan redogörs för de synpunkter som har kommit in och som de svarande anser behöver kompletteras eller förtydligas.

Kap.	Synpunkt	Kommentar
	Se över dokumentets struktur, innehåll, användning av terminologi så att det blir så tydligt som möjligt.	Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställande av introduktionen.
	Disposition och struktur behöver ses över i förhållande till de andra två dokumenten.	Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställande av dokumenten.
2	Efter punktlistan övergripande beskrivning av familjen FGS databas. Därefter en introduktion av de två varianterna var för sig. Därefter en beskrivning av hur de två varianterna förhåller sig till varandra och deras användningsområde. Introducerande text finns nu blandat med beskrivande text på flera ställen.	Remissens kapitel 2 omarbetas i slutliga versionen av introduktionsdokumentet som är gemensamt för Familjen FGS Databas. Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställande av dokumenten.
2	Omfattning och avgränsning; Andra stycket består av en lång och krånglig mening som är svår att förstå. Denna kan med fördel delas in i två meningar.	Remissens kapitel 2 kommer att omarbetas i den slutliga versionen som är gemensam för Familjen FGS Databas. Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställande av dokumenten.
3	Detaljer som inte beskriver området FGS databas kan vara lämpligt att inte ha med. Exempelvis förarbete i form av ett leveransprojekt och leveransöverenskommelse (Submission Agreement). Beskrivningen av olika svårigheter med Excelfiler.	Remissens kapitel 3 kommer att omarbetas i den slutliga versionen som är gemensam för Familjen FGS Databas. Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställande av dokumenten.
5	Dokumentet borde innehålla en översikt över formatet. En beskrivning av de olika nivåerna av metadata som ingår i SIARD.	Översiktliga beskrivningar i FGS:en riskerar att hamna i otakt med standarden, därför har projektgruppen bedömt att det är tydligare att hänvisa till befintlig dokumentation så som det är gjort nu.

Datum

2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

Kap.	Synpunkt	Kommentar
5	Önskemål att SIARD och generella metadata beskrivs på en övergripande nivå, på samma sätt som man har specificerat tidigare FGS:er. Till exempel likt motsvarande text i FGS Databas (Alternativ 1, Relationsdatabaser och register), som beskriver struktur på metadata, flatfilers format och uttagsmöjligheter.	Det finns inte fält som är fria och kan användas på olika sätt när det gäller SIARD. Det sker ingen manuell mappning eller metadataättning som behöver specificeras utan allt finns beskrivet i SIARD-standarden och implementeras med verktyg. Metadata som specificeras i FGS:en är metadata från SIARD-standarden på databasnivå.
5	Önskemål om att förklara hur man tänker kring de generella metadata som Riksarkivet tänker sig att man ska använda.	Metadata som specificeras i FGS:en är metadata från SIARD-standarden på databasnivå. Det är inte metadata som tillförs. Detta förhållande förtydligas i FGS-dokumentet.
5	Att förlita sig på att det alltid kommer att finnas en tillgänglig specifikation för SIARD-formatet utanför Riksarkivets organisation, skapar ett beroende till andra organisationer, vilket på lång sikt kan visa sig vara en risk för informationsförlust om dessa upphör. Skulle olyckan vara framme, innebär det nu att man med tiden tappar möjligheten att specificera formatet.	FGS:en baseras på öppen och fritt tillgänglig standard och specifikationer som är öppet publicerade. Varje arkivorganisation behöver också själv ta ställning till hur åtkomst till den dokumentation som krävs för de format som man väljer att använda ska säkerställas.
6	Önskemål om utförligare beskrivning av skillnaderna mellan de två FGS:erna, så att det blir enklare att ta fram ett beslutsunderlag för vilken av FGS:erna som är att föredra i det enskilda fallet.	Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställande av den gemensamma introduktionen.

Datum
2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

2. Är texten i dokumentet "FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)" begriplig, beskrivande och klargörande? Finns det delar som borde förtydligas eller som saknas?

I remissvaren så har samtliga besvarat frågan om texten i FGS Databas är begriplig, beskrivande och klargörande. I tabellen nedan redogörs för de synpunkter som har kommit in och som de svarande anser behöver kompletteras eller förtydligas.

Kap.	Synpunkt	Kommentar
	FGS:en förefaller vara allt för generell för att kunna användas utan egna anpassningar och tillägg.	Själva uttaget innebär en anpassning när den egna databasen exporteras. Det gör att schemana som beskrivs anpassas enligt det aktuella uttaget, men det är inte ett manuellt arbete med mappning. SIARD-standarden ger därutöver stöd för att lägga till beskrivningar till kolumnnamn och egna vyer. Formuleringarna i dokumentet kommer att ses över.
	Förenkla gärna språket och konkretisera mer. Benämning av exempel på programvaror.	Specifika verktyg och leverantörer av sådana kommer inte att namnges i de dokument som fastställs. Formuleringarna i dokumentet kommer att ses över.
3	Format för uttaget; I texten finns en referens till en beskrivning av hur SIARD ska användas som är under uppbyggnad. Innan beskrivningen finns på plats blir det svårt att tillämpa FGS:en.	Synpunkten kommer att hanteras vid färdigställandet av specifikationen.
3–4	Förslag att vara tydligare kring förhållandet till CITS Relational Databases. Vad är det och vad står CITS för? Länkar för att läsa mer. Vad är relationen mellan CITS och EU CEF DILCIS E-ARK SIARD.	Kontroll av att relevanta förkortningar är utskrivna i de dokument där de förekommer kommer att göras till den slutgiltiga versionen.
5	Det talas om att uttag kan göras med olika verktyg, i princip vilka som helst. Hade varit bra om man hänvisar till de verktyg som utvecklats för att användas.	Beskrivningar har överförts till tillägget. Specifika verktyg eller leverantörer kommer inte att namnges i de fastställda dokumenten.

Datum
2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

Kap.	Synpunkt	Kommentar
5.1	I texten omnämns att det behövs kompletterande information. Önskemål om förtydligande med exempel/beskrivning på vilken slags kompletterande information som kan behövas skulle vara till hjälp.	Dokumentation av användargränssnitt och funktioner i det ursprungliga systemet. SIARD tar endast hand om relationsdatabasen och dess vyer. Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställande av FGS:en. Förtydligande exempel eller beskrivning.
6.2	Bra om man även anger de engelska termerna bredvid de svenska översättningarna, eftersom verktygen använder engelska, och det annars kan bli ganska förvirrade om vad som avses. Bra om man även ger exempel på innehåll.	Den engelska som används i FGS:en är endast från elementen i standarden. De olika verktygen har olika gränssnitt och varierande språkstöd.
6.2	Vi saknar att ”Database name” (Kardinalitet 1) eller ”Database product” (Kardinalitet 1) inte finns med i förslaget.	Tabellen kompletteras med samtliga metadata på databasnivå, den översta nivån i SIAD-strukturen. I utkastet var det ett urval baserat på vilka uppgifter som vanligtvis noteras manuellt i verktygen. Tabellen kommer att kompletteras vid färdigställande av FGS:en.
6.2	Förslag att man i tabellen klargör var SIARD-filen ska befinna sig. Förslag till element att lägga till.	Den aktuella metadatan finns inte i de metadata som anges på databasnivå i standarden. Beskrivning av hur SIARD-fil dokumenteras i paketstrukturen finns i Tillägget.

Datum
2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

3. Är texten i dokumentet "FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser), Tillägg" begriplig, beskrivande och klargörande? Finns det delar som borde förtydligas eller som saknas?

Kap.	Synpunkt	Kommentar
	Ersätt "FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser), Tillägg" med "FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser), Praktisk råd (ej normativt)" eller liknande.	Namngivningsprinciper i enlighet med <i>Introduktion till förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS)</i> , RAFGS2D20172025 har använts.
	Oklart hur tillägget hänger ihop med resten. Fråga om både FGS:en och tillägget är normativa eller om tillägget är mer som en bruksanvisning. Dokumenten uppfattas som överlappande och ger ett lite olika intryck. Språkbruket är också ganska olika.	FGS:erna är frivilliga, men kan bli styrande eller tvingande genom andra dokument, som exempelvis upphandlingsunderlag eller föreskrifter. Dokumentet Tillägg definieras i <i>Introduktion till förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS)</i> , RAFGS2D20172025 som tekniska tillägg som behöver göras utan att det påverkar själva FGS:en. Språkbruket kommer att ses över vid färdigställande av dokumenten. Läsanvisningar kommer att skrivas in i samtliga dokument.
	Förslag att ersätta "XML-dokument" med "XML-fil" i hela dokumentet. Det är lite inkonsekvent skrivet i texten.	<i>Benämningarna kommer att ses över vid färdigställande av dokumenten så att det blir konsekvent.</i>
2	Positiv med den typen av text som presenteras i dokumentet. Det är bra att FGS:en beskriver förutsättningar för att använda verktyg för att exportera till SIARD på en lättillgänglig nivå. Önskemål om att man i FGS beskriver användandet av format och tillhörande mjukvara på en teknisk nivå.	Tekniska beskrivningar av programvaror kommer inte att finnas med i dokumentationen.
2	Fråga om klargörande hur verktyg ska installeras. För närvarande framgår det att man kan installera verktyg på PC, arbetsstation eller server. Det framgår inte vad installation mot server betyder. Hur dessa installationer går till, bör som minimum vara en hänvisning till CEF:s dokumentation över hur man installerar dessa verktyg.	Hur och vilka verktyg som installeras behöver respektive it-funktion ta ställning till. Tekniska beskrivningar av programvaror kommer inte att finnas med i dokumentationen.

Datum

2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

Kap.	Synpunkt	Kommentar
2	En risk med beroende till externa organisationer är att förvaltning av applikationer upphör. Användare behöver själva kunna modifiera källkod, så att myndigheten själv kan förvalta applikationerna. Det framgår inte av FGS:en om formatet och tillhörande mjukvara omfattas av licens	Tekniska beskrivningar av programvaror kommer inte att finnas med i dokumentationen.
3	Förslag till förtydligande text i punktlista ”Det behövs programvara för att hantera följande funktioner: • skapa SIARD-fil från databas, • validera SIARD-fil mot SIARD XML-schema, och • återsökning och visning av data och metadata i SIARD-fil.”	Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställandet av FGS:en.
3	Det finns ett avsnitt som beskriver att SIARD-filen packar innehåll och metadata från databasen i XML-format. Men metadataets innehåll framgår inte. Här framgår också ”vilka handlingstyper som ska sparas och vyer beror på överenskommelsen och vilka handlingstyper som vanligtvis behöver lämnas ut” – ett mer specifikt avsnitt gällande detta hade varit önskvärt.	Det handlar om metadata om själva relationsdatabasen, dess tabeller, fält och relationer. Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställandet av dokumenten.
3	Synpunkt att tillägget bör vara tydligare med att validering av en SIARD-fil mot en XSD-fil inte går att likställa med validering av en metadatafil vid Ingest	Texten kompletteras med förtydligande om att teknisk validering inte ersätter övriga kontroller som behöver göras i samband med överföring och mottagning. Det är också endast SIARD-fil som valideras, inte annan metadata i informationspaketet. Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställandet av FGS:en.
3	Påpekande att användare behöver vara medveten om att det kan finnas tekniska begränsningar att validera filformat hos e-arkiv på marknaden.	Det är SIARD-verktygen som används för att validera SIARD-filerna. Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställandet av FGS:en.

Datum

2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

Kap.	Synpunkt	Kommentar
3	Förslag att undersöka möjligheterna att peka ut valideringsschema och fil för validering i paketstruktur (METS).	Synpunkten gäller FGS Paketstruktur och kommer att beaktas vid en eventuell uppdatering av den specifikationen.
	Att peka ut valideringsschema och fil i paketstrukturen att de går att särskilja från deskriptiva metadata, med motsvarande schema.	Den metadata som beskrivs i FGS:en ingår i SIARD-filen Annan beskrivande metadata, som till exempel arkivredovisning, hanteras i enlighet med sina specifikationer och är associerade med sina scheman. Paketering sker enligt FGS Paketstruktur.
3	Förslag till ytterligare beskrivning användningsfall för att beskriva användning av SIARD. Kommentar att det även finns andra steg som juridisk analys, överenskommelse, säkerhetsanalys med mera som inte beskrivs i användningsfallet.	Tillägget kompletteras med ytterligare användningsfall enligt det förslag som meddelades i remissvaret.
4	Förslag att ersätta formulering om paketstruktur med: ”När uttaget har genomförts placeras detta i ett informationspaket följande FGS Paketstruktur eller liknande som EU CEF DILCIS E-ARK.” Detta för att även ta hänsyn till rekommendation på EU-nivå.	Synpunkten kommer att tas i beaktande vid färdigställandet av specifikationen.
4	Sista meningen här lång, krånglig och svår att förstå. Samma mening som finns under punkt 2. i FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser).	Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställandet av dokumenten.
4	Förslag att skiva i avsnittet att ”Om FGS Paket används så fylls metadata i enligt nedan”. Detta eftersom det är långt ifrån självklart att alla använder FGS Paket, nu eller ännu mindre om 10 år, eftersom det finns arbete på EU som kommer att påverka FGS Paket. FGS paket kommer att behöva följa EU CEF DILCIS E-ARK som vi ser det. Desto fortare detta sker desto bättre.	Synpunkten kommer att beaktas vid färdigställandet av dokumenten.

Datum
2021-04-27

Dnr RA 21-2017/5156

4. Övriga synpunkter och önskemål angående FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser)?

En av de svarande meddelar att FGS:en inte uppfyller de egna behoven av arkivering av databaser, då myndigheten framför allt arbetar med att migrera äldre databaser för att bibehålla dynamisk återsökning och behörighetshantering. SIARD-verktygen fungerar i och för sig men inte för myndighetens behov och sätt att arbeta. Metodiken kan eventuellt vara användbar när det endast finns ett begränsat återsökningsbehov, eller för leverans till Riksarkivet.

Projektgruppens kommentar är att i den situationen så är det mer ändamålsenligt att migrera data till aktuella verksamhetssystem för att säkerställa bevarandet. SIARD-standarden och verktygen uppfyller troligtvis i de allra flesta fall inte de krav som finns för att hantera data i en pågående verksamhet.

En annan av de svarande är negativa till att lägga över dokumentation, specifikation av metadata och verktyg på externa organisationer. Svaranden uppmanar Riksarkivet att prioritera att upprätthålla dokumentationens enligt kriterierna *begripliga*, *beskrivande* och *klargörande* över tid. Svaranden ställer sig inte emot samarbete med andra organisationer, men ser att det är svårt att kunna säkerställa långtidsbeständighet när specifikationen förvaltas av externa organisationer. Svaranden önskar att Riksarkivet skriver och förvaltar egen dokumentation oavsett nivå. Det vore enligt svaranden också lämpligt och önskvärt att Riksarkivet tillsätter resurser för att utveckla egna verktyg för att skapa och visa upp SIARD-filer.

Projektgruppens kommentar är att förhållandet är så för flertalet av de standarder som används, till exempel METS, PREMIS och ADDML. FGS:erna är specifikationer som så långt som möjligt baseras på befintliga standarden. Det är inte FGS:en som förvaltas av externa organisationer. Det är standarden som FGS:en utgår ifrån. Standarden som FGS Databas (Alternativ 2, Relationsdatabaser) baseras på är öppen och fritt tillgänglig.